

Rok 26.

PRZEDPŁATA w POZNANIU
Kwartalnie 1,20 m., z odnośnieniem do domu 1,4 m., mies. 40 f.
REDAKCJA: ulica Dolna Wąłowa nr. 1, I piętro.
z dnośnieniem 50 f. — „Wielkopolanin” wychodzi co tydzień.

Poznań, środa 27 maja 1908.
Telefon: Ekspedycji 1013. Redakcji 1142.

PRZEDPŁATA na POZTAACH:
Kwartalnie 1,2 m., z odnośnieniem do domu 1,5 m.
REDAKCJA: od wiersza drobn. 25 f. Rękopisów się nie zwraca
EKSPEDYCJA: ulica Posadowskiego nr. 59.

Nr. 122.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Przedpłata na czerwiec.

„Wielkopolanin” kosztuje na wszystkich pocztach w Niemczech

40 fen.

W Poznaniu zapisywać można „Wielkopolanin” w Ekspedycji, ul. Posadowskiego nr. 39 i w agencjach za 40 fen.

„Wielkopolanin” zapisany jest w cenniku pocztowym w wykazie głównym (Zeitungs-Preisliste II-te Abtheilung U Poln. — W Austrii: Oester. Zeitungs-Preis-Verz. für 1908).

„Wielkopolanin” dołącza dla swych abonentów bezpłatny dodatek świąteczny z rycinami pod tyt.: „Ognisko domowe” i prowadzi Obronę prawną dla swych przyjaciół bezpłatnie.

„Wielkopolanin” ma obecnie największą z wszystkich pism polskich liczbę abonentów; umieszczane w nim ogłoszenia znajdują jak największe rozprzestrzenienie.

Abonenci „Wielkopolanina” otrzymują „Pasiekę” za niższą opłatą.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Odpowiedzialność

właścicieli zwierząt.

Dnia 7 maja rb. przyjął parlament niemiecki, jak swego czasu donosiliśmy, pomiędzy innymi przedłożony przez rady związkowe projekt zmiany paragrafu 833 kodeksu cywilnego, dotyczącego odpowiedzialności właścicieli zwierząt za szkody, przez nie wyrządzone. Ze względu na doniosłość tej sprawy, mianowicie dla rolników, warto się nad tą zmianą § 833 bliżej zastanowić.

Według brzmienia dotychczasowego paragrafu 833 kodeksu cywilnego obowiązany był właściciel zwierząt, tj. ten, kto utrzymuje zwierzę jakiegokolwiek w swem gospodarstwie, do wynagrodzenia szkody, przez to zwierzę wyrządzonej bez względu na to, czy szkodę tę zawiinił, czy nie. W tem brzmieniu paragraf ten częstokroć w praktyce okazał się bardzo surowym dla właścicieli zwierząt, n. p. jeżeli pociągani bywali do odpowiedzialności za szkody, które przez te zwierzęta wyrządzone zostały pomimo zastosowania wszelkich środków ostrożności. Dla tego napływały od czasu uchwalenia kodeksu cywilnego a mianowicie w ostatnich latach liczne petycje organów, stojących na straży interesów rolnictwa, a więc izb rolniczych, niemieckiej rady rolniczej i wielkiej liczby pruskich izb handlowych, do parlamentu, domagające się złagodzenia przepisów § 833. W parlamencie sprawa ta została omówiona i na podstawie uchwały z 24 maja r. 1905 przedłożyły rady związkowe parlamentowi dnia 24 lutego r. 1906 projekt zmiany owego paragrafu w myśl petentów. Tymczasem w r. 1906 omówiono projekt tylko w pierwszym czytaniu, po czem wskutek rozwiązania parlamentu w grudniu tegoż roku cała sprawa na razie została zawieszona. Ponieważ zaś w r. 1906 zjazd prawników niemieckich oświadczył się przeciw projektowanej zmianie, rady nie spieszły się z ponownym odłożeniem projektu. Dopiero

gdy w r. 1907 parlament znowu zażądał wniesienia projektu, p. kanclerz żądaniu temu uczynił zadość i przedłożył go znowu parlamentowi.

Według projektu rządowego ma § 833 kodeksu cywilnego odtąd brzmieć jak następuje:

„Jeżeli przez zwierzę człowiek został zabity lub ciało albo zdrowie człowieka naruszono lub rzecz jakaś została uszkodzona, natenczas obowiązany jest ten, który to zwierzę utrzymuje, do wynagrodzenia poszkodowanemu wynikającej stąd szkody. Obowiązek wynagrodzenia nie następuje, jeżeli szkoda wyrządzona została przez zwierzęta domowe, które mają służyć właścicielowi w jego zawodzie, działalności zarobkowej lub dla jego utrzymania i jeżeli albo właściciel zwierzęcia przy dozorowaniu zwierząt potrzebną zachował ostrożność albo jeżeli szkoda i pomimo tej ostrożności byłaby powstała.”

Projekt rządowy omawiano w parlamencie w pierwszym czytaniu dnia 11 stycznia rb. Wniosek o odesłanie do komisji został odrzucony. W drugim atoli czytaniu stawiono z izby kilka wniosków i znalazło się kilka kwestji spornych, tak, że odesłano projekt jednak do osobnej komisji, która po gruntownem zbadaniu poleciła parlamentowi przyjąć projekt — bez zmiany. Parlament to uczynił dnia 7 maja rb.

W uchwalonem teraz brzmieniu różni się w § 833 pomiędzy zwierzętami domowymi, służącymi właścicielowi w jego zawodzie, zarobkowości lub do utrzymania — od innych zwierząt. Do tych innych należą zatem wszystkie zwierzęta, nie będące zwierzętami domowymi i zwierzęta domowe, które nie służą wymienionym powyżej celom, tylko służą przyjemności lub zbytkowi, n. p. konie wyścigowe, albo przeznaczone tylko do jazdy konnej. Tu właściwie powstaje niepewność prawna co do zwierząt utrzymywanych z lubownictwa i zarazem w celach zarobkowych, n. p. u rolnika, który konie swoje, pracujące w polu, używa w danym razie jako wierzchowce.

W każdym razie oznacza przyjęcie projektu rządowego znaczne złagodzenie odpowiedzialności właścicieli zwierząt, o ile chodzi o zwierzęta domowe, służące właścicielowi w jego zawodzie i zarobkowości. Wychodzą tu z założenia, że niesłusznem jest, aby przy utrzymywaniu zwierząt domowych miała mieć miejsce tak daleko idąca odpowiedzialność, ponieważ utrzymywanie tych zwierząt uzasadnione jest w rozwoju nowoczesnym kultury i przynosi korzyści społeczeństwu, które się do niego przyzwyczailo.

Ze stanowiska publiczności sprawa nie tak korzystnie się przedstawia. Odtąd właściciel za każdą szkodę, wyrządzoną przez jego zwierzę, był odpowiedzialnym i musiał ją bez wahania wynagrodzić. Obecnie odpowiedzialność ta jest zmniejszona, co prawdopodobnie spowoduje niejeden proces, jeżeli właściciel zwierzęcia nie uzna swej odpowiedzialności.

Podług dotychczasowej praktyki prawnej nie mógł właściciel zwierząt w żaden sposób uniknąć odpowiedzialności.

Teraz odpowiedzialnym będzie tylko bez wyjątku właściciel zwierzęcia zbytkowego. Właściciel zaś zwierzęcia domowego, służącego mu w zawodzie i t. d., tylko wtenczas jest odpowiedzialnym za szkodę, wyrządzoną przez zwierzę, jeżeli zawiinił tę szkodę. Jeżeli udowodnić może, że zachował potrzebną w życiu codziennym ostrożność lub że szkoda byłaby powstała pomimo zachowania tej ostrożności, natenczas nie jest zobowiązany do wynagrodzenia szkody.

Zachodzą też przypadki, że właściciel obcych ludzi użyć musi do dozoru lub prowadzenia swych zwierząt. Jeżeli teraz wskutek nieszczęścia, spowodowanego przez parobka, właściciela pociąga się do odpowiedzialności, tenże może się od niej uwolnić, jeżeli dowiedzie, że parobek zachował potrzebną ostrożność. A nawet gdyby parobek zawiinił, właściciel za szkodę nie jest odpowiedzialnym, jeżeli udowodni, że przy godzeniu parobka zachował konieczną w takich razach ostrożność.

Czy to prawda?

Dwa pisma berlińskie podają z różnych źródeł następującą wiadomość: „Ks. Lubomirski zakupił w powiecie brodzkim (Brody w Galicji) za 5 milionów koron wielki obszar ziemi od fabrykanta Schmidta. Ziemia ta ma być rozparcelowana pomiędzy polaków z W. Ks. Poznańskiego.” „Berliner Lokal-Anzeiger” otrzymał wiadomość tę z Wiednia, „Berliner Morgenpost” ze — Lwowa. Wiadomość o kupnie jako takim może być prawdziwą, choć jej dotąd z polskiej strony nie potwierdzono; twierdzenie natomiast, jakoby kupno dokonane zostało w tym celu, ażeby do Galicji ścigać polaków z zaboru pruskiego jest zupełnie bezpodstawne. Nikt u nas nie myśli o opuszczaniu kraju póty, póki starczy Niemców do wykupywania.

W sprawie wywłaszczenia.

Otrzymujemy co następuje:

Wobec niebezpieczeństwa, jakie stanowią dla nas prawo wywłaszczenia, odzywają się głosy, że należy zdwoić ostrożność, aby uchronić się od grożącej nam ruiny majątkowej. Niewątpliwie, że to hasło jest dobre, nawet konieczne w obecnych warunkach. Lecz niejednemu mogłoby się zdawać, że byliśmy dotychczas już dosyć ostrożnymi, czego dowodem pomyślny rozwój naszych banków ludowych. Tymczasem jest rzeczą pewną, że mogliśmy jeszcze wiele więcej kapitałów nagromadzić, gdyby u nas była bardziej rozpowszechniona inna cnota, z ostrożnością blisko spokrewniona — wstrzemięźliwość.

Obliczono, na podstawie statystyk urzędowych, że polacy pod zaborem pruskim wydają co najmniej 150 milionów marek na napoje upajające.

Czy ten olbrzymi wydatek jest potrzebny lub przynajmniej pożyteczny?

Nie może być mowy o niezbędnej konieczności napojów odurzających, skoro istnieją narody, które się bez nich o-

bywają, jak np. Finlandczycy lub japończycy.

Czy jest przynajmniej z tych napojów jakiegokolwiek pożytku, któryby zrównoważył olbrzymie sumy, jakie społeczeństwo na nie wydaje?

Doświadczenia naukowe stwierdziły, że alkohol znajdujący się w różnych napojach odurzających jest trucizną, należąca do rodzaju narkotyków. I trucizna może wprowadzić w niektórych razach pod okiem lekarza stać się pożyteczną. Lecz samo się przez się rozumie, że te olbrzymie masy napojów alkoholowych, jakie ludzie wypijają rok rocznie przy wszelkich okolicznościach, nie przynoszą żadnego pożytku, lecz w wysokim stopniu szkodliwie działają.

To też wystawiają statystyki napojom alkoholowym nad wyraz smutne świadectwo. Tak np. stwierdzonem zostało statystycznie, że przeszło 10 proc. wypadków śmierci ma swą przyczynę w pijaństwie. Stwierdzono dalej, że w domach obłąkanych znajduje się przeciętnie blisko 30 procent nieszczęśliwych, którzy pijaństwu zawdzięczają swą chorobę umysłową. — Liczba więźniów, którzy dostali się pod wpływem pijaństwa do domów karnych, wynosi przeszło 45 procent.

Prawda, że nie sporządzano dla nas polaków osobnych statystyk, lecz przy układaniu ich dla poszczególnych prowincji dodano prawie zawsze uwagę, że w dzielnicach wschodnich, zamieszkałych przez ludność polską, panują gorsze stosunki, niż gdzieindziej.

Zresztą, czyż i bez tych urzędowych cyfr, nie widzimy sami, ile szkody wyrządzają nam napoje alkoholowe?

Wiemy, że w wielu wypadkach alkohol rujnuje szczęście rodzinne, że tyśiące jednostek czyni niezdolnymi do pracy, że pod wpływem alkoholu przechodzi na świat zwyrodniałe potomstwo.

Wiemy dalej, że dzięki napojom alkoholowym utraciliśmy tysiące mórg ziemi, sami się po prostu wywłaszczyliśmy.

Czyż nie wskazywano swego czasu palcami na tych właścicieli ziemskich, którzy w skutek szampanowania i hulaszczego życia sprzedali swe majątki kolonizacji? Czyż nieznane są wsie gospodarskie, gdzie szynkarz podaje gospodarzy na subastę za długie porobione w knajpie?

Nie mamy przy tych wszystkich smutnych wypadkach choć tej lichy pociechy, że grosz wyrzucony w skutek marnotrawstwa wraca przynajmniej do kieszeni rodaka. — Wiadomo bowiem, że wina sprowadzamy z zagranicy, a browary i destylacje są przeważnie w ręku obcym.

Mamy zatem wszelkie powody, aby właśnie w teraźniejszych czasach zachęcać się wzajemnie do zupełnej wstrzemięźliwości od napojów alkoholowych, które są nie tylko zbyteczne, lecz przedewszystkiem szkodliwe.

Wielki składały się na to, aby wyrobić chorobę społeczną, zwaną alkoholizmem. Nie ludźmy się zatem, że uda się nam od razu usunąć tę chorobę. Lecz nowe prawa wyjątkowe po-

się stać dla nas potężnym bodźcem, byśmy ze wszystkich sił pracowali nad wyeliminowaniem alkoholizmu. Im rychlej zginię wśród nas pijaństwo, tem lepiej dla naszej przyszłości.

Przed dwoma laty powstała u nas organizacja, zmierzająca pod hasłem abstynencji, czyli zupełnej wstrzemięźliwości, do wywołania społeczeństwa od choroby alkoholizmu.

W imię przyszłości narodu wzywamy wszystkich ludzi dobrej woli, wszelkich stanów, aby zechcieli poprzeć nasze dążności przez łączenie się z nami i udzielanie nam moralnego i materialnego poparcia. „Wyzwolenie“, towarzystwo zupełnej wstrzemięźliwości od napojów alkoholowych, jakkolwiek rozwija się dotychczas pomyślnie, mogłoby przecież o wiele więcej zdziałać, gdyby ludzie powołani do pracy w tym zawodzie mocą swego stanowiska i wykształcenia, zechcieli się tą ważną sprawą bliżej zainteresować.

Kto naszych celów nie rozumie, temu Główny Zarząd „Wyzwolenia“ udzieli chętnie potrzebnych objaśnień. — Komu zadanie przez nas podjęte wydaje się niewykonalnem, temu zwracamy uwagę, że mimo trudnych warunków posuwamy się naprzód, gdyż w przeciągu 2 lat zdołaliśmy założyć 22 oddziałów miejscowych z przeszło 1000 członkami (w tem przeszło 40 księży, 5 lekarzy, 4 dziennikarzy itd.)

Kto zaś nabrął przekonania, że droga przez nas obrana jest dobrą, ten niech się nie waha, lecz przystąpi do naszej organizacji, zapisując się bądź to do najbliższego Oddziału miejscowego lub, o ileby w bliskości nie było takiego Oddziału, wprost do Głównego Zarządu p. adresem sekretarza p. Fr. Cejrowskiego w Poznaniu (Poznań) ul. Wilowa 62.

„Wyzwolenie“

Tow. zupełnej wstrzemięźliwości od napojów alkohol.

Dr. Gantkowski, prezes.

Wybory w Poznaniu.

Z publicznego ogłoszenia magistratu dotyczącego wyborów do sejmiku pruskiego w mieście Poznaniu podajemy następujące wskazówki: Listy klasowe na 1, 2 i 3 klasę są wyłożone publicznie 25, 26, 27 bm. w ciągu godzin służbowych, tj. od 8—1 przed poł. i od 3 do pół do 6 po poł. na starym ratuszu na I piętrze, i to listy okręgów w starym mieście w sali B, listy okręgów dawniejszych przedmieść w sali A. W tych też dniach można wnieść piśmiennie protesty przeciw niedokładnościom w zapisach.

Wybory walmanów odbywają się w **środek, dnia 3 czerwca rb.**

w oznaczonych lokalach i w oznaczonym czasie:

dla klasy III od godz. 9 przed południem do 2 po poł.

dla klasy II od godz. 4 do 5 i pół po południu.

dla klasy I od godz. 6 do 7 po południu.

W tym czasie może każdy uprawniony do głosowania oddać swój głos do protokołu. Przewodniczący wyborów ma prawo żądać od wyborców legitymacji, a w braku tejże, odmówić przyjęcia głosu. Po upływie oznaczonego czasu czynność wyborcza w poszczególnych klasach ukończona i nikt więcej głosu oddać nie może.

O ile pierwsze prawyборы w poszczególnych klasach i okręgach nie dadzą definitywnego rezultatu, nastąpią wybory ściślejsze i to

w piątek, dnia 5 czerwca

w tych samych lokalach i godzinach, co pierwsze wybory. W których okręgach wybory ściślejsze będą potrzebne, ogłosi magistrat dnia 4 czerwca wieczorem w gazetach, używanych do publicznych ogłoszeń, i dnia 4 i 5 czerwca za pomocą plakatów na słupach.

Wiec w Mienkowie.

W pięknie przystrojonej zieleni stodoły gospodarza p. Gołaskiego w Mienkowie zagał w niedzielę wiec p. dr. Szuldrzyński z Bolesłowa, witając licznie zgromadzonych, oraz p. mecenas Mieczkowski z Poznania i księży, którzy wszyscy z okolicy na wiec przybyli.

Przewodniczącym wybrano X. Hertmanowskiego z Chojnicy. — Następnie w dłuższym przemówieniu wyowiedział p. dr. Mieczkowski wszystkie krzywdy wyrządzane nam przez system pruski.

Rozwodził się przedewszystkiem o prawie wyłączenia i o ograniczeniu używania języka polskiego na zebraniu. — Szanownemu mówcy za tak treściwe przemówienie wiecownicy podziękowali hucznymi oklaskami. Naukę o wyborach wygłosił X. Haase z Kicina, wzywając gorąco do spełnienia obowiązku i stawienia się na wybory w dniu 3 czerwca. Pan dr. Szuldrzyński dał następnie objaśnienie, na jakie okręgi wyborcze podzieloną jest parafia Owińska i obszernie objaśnił, — gdzie która gmina głosuje. Wiec zakończył X. Hertmanowski serdecznym przemówieniem, wykazując, że obowiązkiem każdego oddać swój głos, nie tylko jako polaka, lecz jako syna kościoła katolickiego. Szanownemu przewodniczącemu, mówcom i gospodarzowi p. Gołaskiemu, który chętnie udzielił swej stodoły i tak pięknie przystroił, podziękowano wnosząc na ich cześć „niech żyją.“ Wiec miał przebieg spokojny i poważny i niewątpliwie przyczyni się do rozbudzenia ducha w naszej parafii.

Walne zebranie

Spółki prywatnej „Wielkopolanin“ odbędzie się w sobotę d. 30 maja o godz. 12 w południe w hotelu francuskim z następnym porządkiem obrad:

- 1) Zagajenie.
- 2) Wybór Przewodniczącego.
- 3) Sprawozdanie Dyrekcji i skarbnika.
- 4) Sprawozdanie komisji rewizyjnej.
- 5) Wnioski bez uchwał.

Rada Nadzorcza:

Dr. St. Jerzykowski, Wł. Jerzykiewicz, szambelan Stef. Cegielski.

*** Walne zebranie wyborcze** dla powiatu poznańskiego wschodniego odbędzie się w Poznaniu na wielkiej sali Bazarowej w święto Wniebowstąpienia Pańskiego dnia 28 maja o godzinie 4 po południu.

*** Wiece wyborcze** odbędą się w powiecie jak następuje:

W niedzielę 31 maja w Nowej wsi pod Swarzędzem, w Wierzenicy, w Głównie, w Starolecie i w Urbanowie (dla Winiar i okolicy). Komitet wyborczy.

*** Zebranie przedwyborcze** na miasto Oborniki celem postawienia walmanów odbędzie się w czwartek, 28 bm. o godz. 1 po poł. na sali p. Klosego. Komitet.

*** Walne zebranie przedwyborcze** na powiat wielkiński odbędzie się w Drawsku w lokalu p. M. Mota dnia 28 bm. (w Wniebowstąpienie Pańskie) o godz. 4 po południu.

*** Wiec przedwyborczy** odbędzie się w Mrowinie w stodołę gospodarza p. Ludwika Nowaka dnia 28 bm. o godz. 4 po południu.

*** Zebranie przedwyborcze** dla Mosiny i okolicy odbędzie się w uroczystość Wniebowstąpienia Pańskiego, dnia 28 bm. o godz. 4 po południu w Mosinie w parku p. Taczanowskiej w Budzynie, w razie niepogody zaś w stodołę. O liczny udział prosi Komitet powiatowy.

*** Walne zebranie przedwyborcze** na powiat grodzki wraz z sprawozdaniem poselskim i nauką o wyborach odbędzie się w Opalenicy w czwartek, 28 maja o godz. 3 i pół po południu na sali p. Liszyńskiego. Komitet wyborczy na powiat grodzki.

*** Wiec przedwyborczy** dla Kobylina i okolicy odbędzie się w Kobylinie w czwartek, dnia 28 maja o godz. 4 po poł. na sali w strzelnicy. — O liczny udział prosi Komitet wyborczy pow. krotoszyńskiego.

*** Wiec przedwyborczy** dla okręgu północnego powiatu pleszewskiego odbędzie się dnia 28 b. m. w święto Wniebowstąpienia Pańskiego o godz. 5 po południu na sali „Przytuliska św. Józefa“ w Czerminie. Podkomitet okręg. pow. pleszewskiego.

*** Wiec przedwyborczy** dla Strzałkowa i okolicy odbędzie się o godz. pół do 5 po południu w niedzielę d. 31 maja na sali p. T. Maciejewskiego. — O liczny udział prosi Komitet lokalny.

*** Wiec przedwyborczy** w Góluchowie odbędzie się w niedzielę, dnia 31 maja o godz. 4 po poł. na dybule. Komitet wyborczy.

Wiadomości polityczne.

Niemcy. Z zamorza przybyło do Niemiec w r. 1907 211,812 osób. Przeważną część przybyła z Ameryki Północnej.

Zatarg perski. „Petersb. wied.“ pismo znane od dłuższego czasu ze swego stosunku do spraw wschodnich, zamieszcza notatkę Szachtachtińskiego, dotyczącą faktycznej strony zatargu na pograniczu perskiem. Przytaczamy ją poniżej na odpowiedzialność gazety: „Jak wiadomo, konflikt wynikł skutkiem zabicia przez szachseweców 13 kwietnia rotmistrza Dwojeglazowa i dwóch strażników. Przestępstwo to powinno było wywołać szerokie środki represyjne, gdyby napad na rotmistrza i strażników został dokonany, jako na przedstawicieli siły zbrojnej państwa. Ale wypadek miał znaczenie właściwie przestępstwa kryminalnego. Dlatego rząd perski ma nadzieję, że sprawa ta będzie należycie zbadana przez władze rosyjskie. Tutejszy pełnomocnik perski Ali-Golschau-Moszarol-Memalik prosił mnie o ogłoszenie szczegółów w zabójstwa Dwojeglazowa, jak je ustaliły władze perskie: „W początkach kwietnia koń zmarłego Dwojeglazowa uciekł z łaki na terytorjum perskie. Rotmistrz z dwoma strażnikami pogonił go koniem i znalazł go pasażera wśród koni szachseweców. Nie mówiąc ani słowa, wystrzelił z rewolweru Dwojeglazów zabił dwóch włoseian perskich. Na huk wystrzałów przybyli inni i przez zemstę zabili Dwojeglazowa oraz towarzyszących mu strażników.“

Francja. Paryż 25 maja. Prezydent Rzeczypospolitej francuskiej Fallières w lipcu odwiedzi dwór norwegijski, szwedzki i spotka się z carem. W dniu 1 sierpnia powróci do Francji.

Hiszpanja. W kościele św. Jerzego w La Coruna wybuchła tej niedzieli w czasie mszy bomba, złożona w konfesjonale. Na mszy byli żołnierze zalogi — dwóch z nich skutkiem wybuchu jest rannych.

Wiadomości z bliska i z daleka.

Poznań, dnia 26-go maja 1908

Uczmy dzieci czytać

i pisać po polsku!

*** Poseł do ludu polskiego.** Abonentów na prowincji prosimy, by się po „Posła“ zwracali bezpośrednio do administracji K. A. tolika (Bytom — O. Schl.) Administracja pisma naszego sprzedawać będzie „Posła“ tylko odbiorcom na miejscu.

*** Wielkopolskie karty z pelikanem** sztuka 10 fen. są do nabycia wszędzie tam gdzie się sprzedaje telegramy gratulacyjne

*** Towarzystwo Czytelni Ludowych.** Wszelkie korespondencje w sprawie Towarzystwa naszego, zakładania bibliotek itd., prosimy wysyłać wprost do biura naszego pod adresem: „Czytelnia Ludowa.“ Poznań. (Bäckerstr. nr. 10). Adres skarbnika: Dr. Kapuściński, Poznań-Posen.

*** Telegramy Kościuszkowskie.** W obec licznych zapytań donosimy uprzejmie, że telegramy mają winiety z Kościuszką, Dąbrowskim, ratuszem poznańskim, pomnikiem Adama Mickiewicza i szarotką. We wielu miejscowościach nasładowy nasz pomysł, — ale niestety nie dają całego czystego dochodu na cele dobroczynne. Ze względu na to, że my cały dochód rozdzielamy na instytucje nasze, prosimy usilnie o rozszerzanie naszych telegramów. Każdą ilość przesyłamy odwrotnie.

Teodora Kusztelanowa, Ogródowa 12, I p. Marja Halina Lebińska. Dolna Wałowa 1, I.

*** Biuro informacyjne Polskiego Centralnego Komitetu wyborczego i Biuro „Straży“ przy Alejach nr. 18, jest otwarte codziennie rano od 10—1, po południu od 4—6, w niedzielę i święta od 12—1. Adres: Dr. Tadeusz Jaworski, Poznań-Posen. Telefon 1640, tylko w godzinach od 10—1 i 4—6. — Prosimy o nadsyłanie wiarogodnego materiału jako to: zakazów i rozporządzeń policyjnych i administracyjnych, nadużyć komisarzy, landratów i urzędników stanu, akt sądowych i wyroków itp. — dla użytku posłów naszych.**

*** Na czas wielkich wakacji** przyjmują pp. Duninowie z Granówka 4 dziewczynki. Dotąd mamy 6 miejsc. Upraszamy jak najuprzejmiej o dalsze zgłoszenia. Zarząd „Stelli“ Tow. Kol. Włk. i St. Sanit.

*** Wdowa** po nauczycielu ludowym pragnie zakupić w Poznaniu interes wiktualów, aby tym sposobem zarabiać na życie. Na nabycie tego składu potrzeba jej 500 mk., ponieważ zupełnie nie posiada majątku, udaje się z gorącą prośbą do zamożnych nauczycieli o udzielenie jej pożyczki zbiorowej. — Zgłoszenia w tej sprawie przyjmuje nasza Eksp. ul. Posadowskiego 39.

*** Poznań.** W tych dniach strzelił sobie kulą w głowę muzyk tutejszego pułku piechoty nr. 46, Wilch. Pomimo natychmiastowej operacji w lazarecie wojskowym, nie udało się kuli wyciągnąć. Powód do samobójstwa był ten, że W. dostał za jakieś przewinienie 10 dni aresztu. — (W lombardzie miejskim odbyła się w kwietniu rb. sprzedaż niewykupionych zastawów od nr. 17681 do nr. 23,929, z której pozostały pewne nadwyżki w pieniądzu. Zarząd lombardu wzywa właścicieli listów pod tymi numerami, aby się najpóźniej do 1 sierpnia rb. po owe nadwyżki zgłosili, w przeciwnym razie przepadną. —) (Łazienki rzeczne miejskie już ustawione i oddane do użytku publicznego.

*** Pielgrzymka** do Turska wyjeżdża w pierwsze święto Zielonych Świątek (dnia 7 czerwca) rano o godzinie 3 minut 16 z głównego dworca i stanie w Pleszewie o godz. 5 minut 30, gdzie z dworca przyjeżdża przez pielgrzymów pleszewskich podąży wspólnie do kościoła na mszę św. w Pleszewie na intencję pielgrzymki poznańsko-pleszewskiej. — Po mszy św. wspólny pochód pieszo do Turska. Powrót pielgrzymki w drugie święto po południu z Turska do kościoła w Pleszewie, poczem nastąpi pożegnanie. Odjazd do Poznania wieczorem pątników poznańskich, gdzie koło godz. 11 staną na głównym dworcu. Zgłaszać prosimy się w Poznaniu listownie pod adresem „Pielgrzym“, Posen, lub ustnie codziennie od godziny 7 do 8 i pół wieczorem na sali Dominikańskiej. Koszta z Poznania do Pleszewa i z powrotem włączenie z kosztami użycia małej kolejki i urządzenia pielgrzymki na osobę 5 marek. Zgłoszenia w Pleszewie prosimy uskutecznić u tamtejszego przewodnika pielgrzymów pleszewskich. Cześć Marji! Patronat i Zarząd Towarz. „Pielgrzym“ w Poznaniu.

*** Wczoraj** o godzinie 7 wieczorem rzucił się do Warty przy ulicy Miquela starszy człowiek, celem odebrania sobie życia. Tuż za nim wskoczył kilkunastoletni chłopiec i wyciągnął go. Zgromadziły się zaraz tłumy publiczności i policjanci, których niedoszły samobójca wyzywał, twierdząc, iż nawet spokojnie utopić się nie można. Gdy zaczął się niedoszły topielec wyrwać policjantom, chcąc spróbować jeszcze raz niezbyt zimnej kąpieli, sprowadzono dorożkę, która go odwiozła na policję.

*** Usiłowane samobójstwo.** W kłauku teatru Apollo powiesił się 20-letni mężczyzna z papierosem w ustach i bukietem bzu w rękę. Kiedy go tam znaleźli, był jeszcze ciepły. Natychmiast podjęte środki ratunkowe nie były bezskutecznymi. W samobójcy jeden z mieszkańców tegoż domu, poznał swojego syna.

*** Członkom** Stowarzyszenia personatu żeńskiego w handlu i przemyśle donosimy, iż poświęcenie schroniska letniego w Puszczykowie odbędzie się w czwartek, dnia 28 bm. Na tę intencję odprawi się msza św. tegoż dnia rano w kaplicy św. Józefa. — Wspólny wyjazd o godz. 3 i pół z dworca głównego.

*** Baczność!** Zwracamy uwagę na ogłoszenie firmy Maciejewski i Sp., hurtownego handlu śledzi i nafty itd. w Poznaniu przy Wielkich Garbarach nr. 23, która odbiera codziennie wielkie dowozy wyborczych nowych matjasów w sądkach po jednej kopie i większych ofiaruje po cenach hurtownych jaknajtaniej. Firmę tę, znaną z akuracji i rzetelnej wysyłki, polecamy względem szanownym czytelnikom.

*** Zwracamy uwagę** na ogłoszenie katolickiego Towarz. Robotników Polskich na Wildzie, które urządza zabawę lotową dnia 28 bm. w święto Wniebowstąpienia Pańskiego w ogrodzie St. Domingo przy drodze Dębińskiej.

*** Wystawa** prac Gustawa Gwozdeckiego trwać będzie jeszcze tydzień, poczem zostanie zamknięta, a większość obrazów zostanie wysłana na wystawę do krakowskiego Tow. Przyjaciół Sztuk Pięknych.

*** Burze** połączone z gradem przeciągały nad Berlinem i okolicą, wyrządzając wielkie szkody. — Z innych okolic Niemiec donoszą również o wielkich burzach i gradach. W okolicy nadreńskiej piszą, że burze i grady zniszczyły zupełnie ziemniaki w obwodzie K. blencja-Mühlheim-Urnitz. Ze środkowych Niemiec podobne nadchodzą wieści.

*** Strejk garncarzy** w Poznaniu już ustał. Po dłuższych naradach wreszcie pracodawcy zgodzili się na żądanie czeladników a ci od poniedziałku znowu pracują. Strejk

kowało około dwiędziesięciu pomocników garmcarskich.

*** Koloniści pomiędzy sobą.** W Bydgoszczy okradziono kolonistę Sommerfelda z Jastrzębina, gdy tenże z niejakim Finzem odwiedzał restaurację. Skradziono mu 9 młk. Później okazało się, że z pieniędzy wywłaszczyl S. jego kolega Finz.

*** Pociągający objaw.** W Rakoniewicach, jak nam donoszą, zapisały się we wielkiej liczbie kobiety na członkinie Tow. Przemysłowego. Jest to objawem nader pocieszającym i spodziewać się należy, że i w innych miastach panie nasze wstępować będą do naszych Towarzystw.

*** Także nagroda za uczciwość.** W Husum znalazła służąca hotelowa w łóżku, w którym poprzedniej nocy spał pewien handlarz bydła, torebkę z 5500 mk. Ponieważ handlarz już odjechał oddała pieniądze hoteliście. Ten zatelegrafował i handlarz przyjechał osobiście. Służącą wynagrodził bardzo wspólnie, bo dał jej jedną markę. — W ten sposób wyprost złodziei się wychowuje.

*** 17-letnia zbrodniarka.** W Boulogne we Francji wyrzuciła 17-letnia dziewczyna swe półrocze dziecko na tor kolejowy z wysokości 10 metrów. Zwłoki znalazł urzędnik kolejowy. Zbrodniarkę uwięziono.

*** Oborniki.** Tegiego dzika ubito w tych dniach na dobrach uchorowskich. Dzik ważył 380 funtów, był 1,20 metrów wysoki i 2,60 metrów długi. Przy badaniu żołądka znaleziono resztki młodych zajęcy.

*** Rogowo.** Niezwykle wielki kamień znaleziono na polach posiadziela Główny Koertha. Kamień ten jest 20 metrów długi, 15 metrów szeroki i 2 metry wysoki. — (Na wakującą posadę burmistrza miasteczka Gąsawy zgłosiło się przeszło 80 kandydatów. Z tych wybrano tylko sześciu do ścisłego wyboru.) — (Sprzęt szparagów wypadł w tym roku dość lichy. Na 10-morgowym polu wyrzynają dziennie tylko 80 do 100 funtów szparagów.

*** W polskie ręce przeszła większa majątność Wielki Łońsk pod Koronowem nad Brdą.** Od właściciela pana Meistersa nabył ją za 220.000 marek tutejszy miejscowy Bank Ziemski.

*** Leszno.** Okazuje się w mieście tem wielki brak pomieszek. Urzędnicy, którzy władze tu dotąd przesiedlają, nie mogąc znaleźć odpowiednich pomieszek, udają się do władzy policyjnej z prośbą o poświadczenie, że pomimo usilnego starania nie znaleźli nic stosownego. Wobec tego władze ich cofać muszą przesiedlenie tych urzędników. Budowniczość skarżą się na zbyt wygórowane ceny na materiały budowlane, a niskie dzierżawy, tak, że domy się nie opłacają.

Papierosy Oświata

na 1 1/2 fn. sprzedają się doskonale. Do nabycia w każdym lepszym interesie.

*** Z Bydgoszczy** donoszą, że na stacji kolejowej Brahnau (?) znaleziono strasznie poszarpane zwłoki mężczyzny, z pozoru sądząc z lepszej sfery pochodzącego. Na ziemi rozrzuconych było 70 m. pieniędzy. Dotąd nie stwierdzono jeszcze osobistości. Nie wiadomo, czy zachodzi samobójstwo lub przypadek.

*** Mikstał.** Gospodarzowi St. Piotrowiczowi pożgnano nożem w przeszłym tygodniu dwuletniego konia wartości 300 marek. — Kof padł następnego dnia rano.

*** Zgorzelice.** Tutejsza rada miejska uchwaliła powierzyć odbudowanie zapadniętej hali koncertowej dotychczasowemu jej budowniczemu Sehringowi.

*** Katowice.** W niemającym strachu znajdowała się żona pewnego rzeźnika na ulicy Kozielskiej. Na ulicy pokłóciło się ze sobą dwóch mężczyzn. Nagle jeden z nich wbiegł

do sklepu rzeźnika. Nie mówiąc ani słowa, chwycił za leżący tam topór i zaczął gonić swego przeciwnika. Na szczęście nie dogonił go, bo kto wie, co by się stać było mogło.

*** Nowy Jork.** Milioner G. Sterry został w biurze swoim zastrzelony przez własnego syna. Jako powód do tego czynu podaje ojciec, że ojciec chciał się żenić z młodą dziewczyną. Syn następnie popełnił samobójstwo.

*** Piętnaście zakonnic przejecha-**
nych. Straszny wypadek zdarzył się na dworcu Woroneckim w Petersburgu. 15-ście zakonnic udało się na dworzec celem postarania się o materiał opały. Ponieważ deszcz zaczął silnie padać, schroniły się przed deszczem pod trzy wagony pociągu towarowego, który stał w pogotowiu do wyjeżdżania. Naraz pociąg ruszył z miejsca. — Wtem też rozległy się okropne krzyki zakonnic. Chociaż pociąg natychmiast zastawiono, to jednak już tylko można było wydobyć z pod kół albo trupy albo ciężko ranne zakonnice. — Jednej zakonnicy koła pociągu ucięły głowę, obie ręce i nogi. Żadna ze zakonnic nie uszła cała.

*** Kalendarz.** Środa, d. 27 maja rb.: Jana pap. Wschód słońca o godz. 3 minut 51, zachód o godz. 8 min. 3.

Ruch w Towarzystwach.

Zebrania odbędą się:
— Dziś we wtorek, dnia 26 bm. Tow. Przemysłowców na Wildzie o godz. pół do 9 wiecz. w lokalu p. Szymańskiego, ulica Strumykowa nr. 37.

— Filij staralzy i pracujących w drzewie w czwartek dnia 28 bm. o godz. 8 w lokalu p. Dartscha, ul. Jezuitska nr. 11.

— Zebranie „Klubu Muzycznego“ odbędzie się w środę, 27 bm. w lokalu p. Knaśki, św. Wojciech 31.

— Stowarzyszenie żeńskiej młodzieży kulturalnej. Zwykle zebranie nie odbędzie się w środę, lecz w czwartek, w Domu Katolickim.

Berlin, dnia 23-go maja 1908 r. Targ na bydło. Płacono za centnar (50 kg.) wagi mięsa.

W oły:

- a) doskonałe tuczone, najwęższa waga rzeźnicza, najwyżej 7 lat stare - - - 71-74
- b) młode mięsne, nie tuczone i stare tucze. 65-68
- c) młode żywione, młode i stare dobrze odżywiane starsze - - - - - 58-62

Buchaje:

- a) tuczone wyborowe, najmniej 15 centn. 64-67
- b) młode żywione młode, dobrze odżywiane starsze - - - - - 57-60

Jałowice i krowy.

- a) mięsne, tuczone, najwęższej wagi rzeźniczej, ważące najmniej 12 centnarów - - - 00-
- b) starsze, tuczone krowy i gorzej rozwinięte, młode krowy i jałowice - - - 65-68
- c) młode żywione krowy i jałowice - - - 60-64

Cielęta.

- a) najlepsze, tuczone mlekiem cielęta, ważące żywo najmniej 220 funtów - - - 94-100
- b) średnio tuczone i dobre cielęta od cycaka - - - - - 78-86
- c) gorsze cielęta od cycaka - - - - - 46-59

Owce.

- a) najlepsze jagnięta i młode skopy tuczone najmniej 25 funtów żywej wagi - - - 75-77
- b) lepsze jagnięta i starsze skopy tuczone 65-68
- c) młode żywione skopy (braki) - - - 53-58

Świnie.

- a) ciężkie tłuste świnie, szlachetniejszych ras 1 i pół lat stara, żywej wagi - - - 58
- b) tuczone mlekiem odłuszczone ważące 56-58 żywe przeszło 180-220 funtów - - -
- c) dobre mięsne świnie 180-220 funtów 53-55 żywej wagi - - - - - 73-78
- d) świnie rozwinięte małe - - - - - 73-78
- e) maciory - - - - - 73-78

Poznań, 25 maja rb.

(Urzędowe sprawozdanie targowe miasta Poznania podług zestawienia policyjnego.)

Inne artykuły:	naj- wyższa m.	naj- niższa m.	prze- ciw- ciowa m.
Słoma anopkwa za 100 kg.	5,-	4,50	-
Siano	8,-	7,-	7,50
Groch na paszę	3,80	3,60	3,70
Ziemiaki	1,50	1,30	1,20
Wołowina (od łopatki za 2 kg.)	1,40	1,20	1,30
(od brzucha)	1,60	1,40	1,50
Wieprzowina	1,60	1,40	1,50
Cielęcina	1,0	0,60	1,70
Skopowina	1,60	-	1,60
Świnina	2,60	2,40	2,50
Maso	1,10	0,90	1,-
Zół wołowy	3,-	2,80	2,90
Jaja	3,-	2,80	2,90

Berlin, dnia 23 maja 1908.

Ciągienie przedpołudniowe.

Numera przy których wygrana nie oznaczona w nawiasach wygrywają 240 marek.

62 395 570 690 859 990 1180 213 [1000] 308 63 559 60
78 [500] 604 [500] 884 [500] 2044 49 692 764 [500] 901
311 24 294 99 354 83 529 699 429 80 782 892 922 23 78
5227 [1000] 346 638 [1000] 79 532 [500] 988 6018 257 532
[3000] 614 78 95 [500] 849 7169 240 327 532 80 611 8317
543 695 942 47 9108 [500] 95 286 429 [1000] 729 77 848
952 85
10019 40 664 11095 116 218 388 467 657 [5000] 749
91 998 89 74 12005 296 865 [1000] 40 406 54 [500] 804 928
12388 373 85 778 [1000] 904 31 12484 424 592 676 87
77 228 58 64 15093 [5000] 245 60 [1000] 529 653 717 915
16111 417 99 533 651 894 910 50 17433 517 56 [500] 874
18380 484 [500] 845 936 [1000] 19074 593 701
20033 819 87 979 21392 96 775 888 58 22098 311 71
[1000] 555 634 42 770 23118 514 532 731 251 24251 417
826 [500] 913 [1000] 25407 60 630 [500] 51 26116 781
920 270534 11 55 78 212 348 479 500 [3000] 6 32 638 66
900 42 26202 158 [500] 70 236 94 308 435 511 306 935
29111 358 818 [1000] 445 615 730 [1000] 630 [500] 1
30096 [500] 158 458 51 506 82 [500] 630 1
36110 825 952 60 32102 59 201 31 953 [500] 63 3192
93 216 311 74 403 501 612 767 99 34176 [500] 322 61 754
[3000] 893 12 22 35155 [500] 721 450 933 423154 [3000]
36007 51 78 298 653 81 730 827 77 81 37024 [500] 37
451 587 [1000] 49 73 686 716 [1000] 32 808 53 006 38016
227 455 39223 [500] 68 112 39 202 816 584 614 60 711 38
41802 76 601 96 975 42281 77 450 933 423154 [3000]
245 617 11 44209 455 618 31 782 45117 [3000] 32 332
405 854 868 46049 [3000] 246 84 [3000] 474 579 701 915
47294 801 21 78 588 48284 93 405 562 718 808 86 912
30 61 49705 187 214 595 617 [3000] 72 880
50105 151 [500] 74 465 537 682 36 60 781 51221 75
304 548 832 [500] 52098 479 588 705 53142 399 721 99
54201 188 337 63 808 55555 097 780 820 68 56171 396
412 65 537 698 748 68 919 57740 531 55 736 821 [500] 91
511 58001 [1000] 26 107 24 [500] 654 842
56 96 191 270 449 515 87 337 500 739 61214 44 62073
[3000] 101 [500] 27 837 500 739 61214 44 62073
73 591 706 64000 [500] 120 36 59 588 969 73 65033 132
[500] 71 77 41 68 93 820 [3000] 75 66116 264 304 [1000]
68 421 83 505 14 731 872 919 29 67095 [1000] 106 [3000]
475 [500] 518 62 815 [1000] 6092 110 387 474 863 90 923
[1000] 69350 409 99 537 66 729
70812 620 737 918 71181 563 60 618 734 984 [500]
88 907 72048 52 580 636 87 86 805 989 73039 128 634
724 857 72464 505 59 817 75060 [1000] 175 201 698
37 818 76092 380 451 745 [500] 892 945 77071 135 211
[500] 45 70 862 75 78384 508 82 60 618 93 738 [1000] 72
[500] 854 912 41 79075 180 237 61 302 483 510 [500] 665
724 962 96
803252 [5000] 804 824 685 708 94 937 81133 380
[5000] 419 540 80 600 [500] 2 110000 759 825 98 986
82203 525 416 92 549 69 628 856 936 [500] 83105 209 374
673 886 927 69 84058 267 [3000] 327 426 668 821 85145
53 127 69 317 948 86361 787 87100 79 211 550 766 800 920
88161 367 89234 627 825 976
90191 491 607 91054 114 73 309 70 611 852 78 926
92147 [500] 367 692 726 60 [3000] 815 906 57 [500]
93026 94 164 [3000] 262 306 426 28 880 904 94141 400
245 445 827 57 95133 232 317 841 504 791 918 96059 100
25 388 691 821 97155 [500] 386 466 588 618 983 69
111 [500] 302 491 702 986 99068 77 188 [500] 578 611
778 880
100053 152 [500] 228 [1000] 480 [500] 97 101032
89 111 47 308 87 437 542 998 102241 743 45 986 103422
84 644 104098 251 513 755 900 48 79 84 105069 200 74
522 95 758 61 [3000] 106087 102 [500] 349 416 50 96
594 862 85 97 107092 341 471 621 54 875 829 108034 152
200 80 408 639 74 898 109084 [500] 548 48 756 [500]
110141 747 111061 91 [1000] 378 90 99 [3000] 470
505 749 112078 219 302 51 742 968 96 113120 266 [1000]
448 [500] 63 524 778 815 934 56 114149 98 286 329 528
49 608 939 52 [500] 115294 450 632 [1000] 778 907
116099 156 226 302 425 596 97 603 65 712 99 952 117082
246 489 596 685 59 882 981 118001 426 79 952 838
119301 264 305 8 466 88 694 949
120025 154 89 231 807 78 683 723 98 811 [500] 77
962 76 121100 252 481 656 908 74 122070 406 598 699
[1000] 702 61 841 [1000] 59 944 123037 154 841 899
925 124064 182 424 715 98 826 90 931 125052 115 894
126050 112 37 228 300 [1000] 486 658 819 127001 36
[1000] 856 95 601 23 716 38 945 128210 17 336 709 10
129105 99 428 48 524 615 18 726 952
130243 45 60 428 526 638 865 131141 416 60 [1000]
656 62 726 [500] 130216 101 [500] 75 79 324 72 987 93
133113 24 258 439 [500] 738 826 134288 52 64 486
610 826 54 982 135443 706 806 72 95 99 914 [1000]
136093 366 550 714 [500] 16 56 833 84 137012 252 55
[500] 82 815 27 686 86 064 [3000] 138076 326 488
[500] 692 705 31 50 [1000] 55 898 139024 81 273 498
590 692
140436 524 766 825 141202 31 338 676 722 142200
[500] 315 435 574 937 143068 138 46 [1000] 66 204 509
54 629 797 [3000] 144018 87 218 51 874 438 824 145881
849 67 [500] 917 82 146192 298 586 670 794 987 [500]
147414 63 575 [1000] 148034 51 807 647 725 870 984
[5000] 66 149051 101 339 [500] 42 88 305 823 905 39

Berlin, dnia 23 maja 1908.

Ciągienie popołudniowe.

Numera przy których wygrana nie oznaczona w nawiasach wygrywają 240 marek.

85 199 [500] 209 321 507 655 [1000] 745 877 920
[500] 1558 795 2107 334 550 [1000] 3044 88 115 98 [500]
320 64 411 76 539 756 938 95 4216 38 557 620 799 887 915
21 [500] 5178 287 893 510 771 6190 225 544 660 7017 326
496 637 780 8133 802 705 51 76 824 914 41 [1000] 9269
421 80 51 [500] 78 639 792 824 970
10472 509 743 11023 31 472 539 [3000] 70 623 751
12019 23 30 [3000] 239 74 354 506 29 60 825 [500] 797
13012 138 90 270 93 310 [1000] 413 69 780 862 939 14013
76 224 39 15007 48 71 248 [500] 411 [1000] 648 771 890
[500] 997 16042 100 99 370 814 68 17112 213 28 55 841
82 509 699 994 18325 430 561 64 679 910 19207 [1000]
18 33 [500] 339 641 [500] 57 764 899 915
20202 847 531 21218 69 305 485 569 636 22041 81
182 828 [500] 575 763 [3000] 885 23007 151 [500] 219 426
67 72 [500] 769 948 62 24156 71 289 342 484 559 [1000]
677 726 809 [1000] 69 25804 10 50 82 352 69 554 999
26135 326 827 953 54 [3000] 87 27087 332 [1000] 426 762
64 95 813 88 28118 38 280 605 847 [1000] 29028 60 343
616 852 [3000] 952 [3000] 68
30016 187 220 320 673 [500] 81 737 984 31088 285
604 99 770 892 32088 [500] 99 113 69 258 439 546 [500]
770 33055 [1000] 117 315 466 511 322 800 985 34287
443 99 564 663 901 35286 504 537 36061 63 159 573 876
37359 411 645 602 938 43 38261 309 738 820 61 39136
270 399 634 776 842 980
40263 377 480 91 531 85 614 73 703 817 41168 [1000]
240 [500] 320 823 909 42005 [1000] 153 312 502 624 86
901 973 95 43162 632 886 92 44021 101 27 273 341 561
672 850 907 [1000] 54 5028 249 315 615 29 901 46068
261 92 444 735 47037 137 219 448 559 736 877 98 913
26 48055 237 48 [1000] 687 868 71 961 49019 51 175 252
570 648 820 [1000]
50003 200 29 [500] 347 522 624 69 963 51018 131
[500] 95 944 477 729 819 905 [3000] 37 70 52354 87 740
[500] 70 96 944 53145 49 69 611 714 29 85 935 54106 276
369 504 72 86 738 829 55022 27 53 62 305 571 615 71 808
32 58 56114 62 49 450 95 511 56 70 [500] 97 608 44
749 60 819 28 [500] 57021 24 127 441 67 710 877 902 992
58082 420 509 947 59267 344 583 [500] 632 774 829 70 992
60112 475 90 542 719 990 61075 289 [3000] 355 422
684 749 62009 83 888 844 86 87 63012 16 89 220 684
759 882 64017 451 515 657 802 98 65276 478 504 623 93
[500] 66 91 855 945 66084 241 84 301 10 [500] 518
99 [500] 815 67023 260 426 529 867 980 [500] 65018 128
49 262 80 842 614 19 00 64 840 52 69073 649 944
70348 477 622 27 36 944 71084 175 261 94 332 689
[500] 72881 341 73385 540 42 606 [1000] 74134
619 752 88 75092 129 [1000] 388 621 720 824 93 992 76156
374 [500] 416 656 771 998 77006 53 119 [3000] 26 285 96
760 804 [500] 974 [1000] 78208 415 646 807
80566 122 [3000] 550 857 935 77 81040 69 [1000] 178
[500] 88 477 616 62 82097 99 299 631 38 99 463108 55
[500] 218 36 [500] 386 512 612 21 768 [500] 946 84074
263 [500] 728 [500] 85215 765 [1000] 84 86216 404 599
747 827 87171 376 453 81 624 [1000] 49 753 88053 [1000]
115 311 15 40 469 561 [1000] 792 941 88 89195 [500] 319
630 753 822 999
90008 136 747 91050 52 224 29 34

Pierwsze wielkie ciągnięcie już 1 czerwca rb.

Wielka loterya pieniężna!

Najwyższa szansa wygrania!

Wszędzie dozwolone podług prawa rzeszy z dnia 8 czerwca 1871.

Wygrana tylko gotówką,
którą się wypłaca złotem lub banknotami.

Główna wygrana 480 000 marek.

3 razy	480 000 mk.	=	1440 000 mk.
3 razy	240 000 mk.	=	720 000 mk.
3 razy	48 000 mk.	=	144 000 mk.
1 raz	45 000 mk.	=	45 000 mk.
1 raz	40 000 mk.	=	40 000 mk.
1 raz	30 000 mk.	=	30 000 mk.
3 razy	20 000 mk.	=	60 000 mk.
6 razy	16 000 mk.	=	96 000 mk.
18 razy	4 800 mk.	=	86 400 mk.

7 razy 8 000 mk., 1 raz 5 000 mk., 1 raz 3 000 mk.,
36 razy 2 400 mk., 18 razy 1 600 mk., 36 razy 1 000 mk.

oraz wiele innych wielkich wygranych!

Razem 41050 gotówką wygranych pieniędzy.

razem

5 milionów 440 000 marek.

Uprasza się zamówić natychmiast przekazem pocztowym lub listem. Zaliczka 30 fen. drożej. Znaczki, kupony bierzemy jako zapłatę.

Udział wynosi $\frac{1}{1}$ mk. 10,— $\frac{1}{2}$ mk. 5,— $\frac{1}{4}$ mk. 2,50.

Rich. Beins, interes bankowy
Bremen.

2664

Kilka pięknych 2674
MAJATKÓW
w Galicji zachodniej ma do sprze-
dania kancelaryjną adwokacką
Dr. J. Apfelbauma
w Tarnowie.

Posiadłość

w Kamieńcu pod Klekiem
składająca się z 10 mórg pszennej
ziemi wraz budynkami i pięknym
sadem jest z wolnej ręki zaraz na
sprzedaż. 2677

Mieczysław Kurczewski,
Kamieniec pod Klekiem.

**Wyborne, nowe
Matjasy**

codziennie świeże, w sadeczkach
kopowych i większych polecają
hurtownie najtaniej

Maciejewski & Co

Szczeciński hurtowny handel
śledzi i naty

Poznań-Posen, W. Garbary 23.
Telefon 872.

Adres do listów:

Maciejewski & Co. Posen.

Adres do teleg.

Heringsgrossist Posen.

W południe od godziny 1—2

zamknięte

Sady

2597

owocowe

wraz z przyległymi **alejami**,
obfity owoc w tym roku zapowia-
dając się do wydzierżawienia.

Dzień obejrzenia wtorek 26 bm.
Śmigaj, ogrodnik w Splawiu.

Urządzenia składowe

do handlu tow. kolonialnych dla
drogeryi dla interesu zegarmi-
strzowskiego także dla cukierni
jako i dla każdej branży również
kilka szaf do lodu bardzo tanio
do sprzedania. 2706

Chwaliszewo 24

w składzie cygar.
Obejrzyć można rano od 7—9
i popołudniu od 4—7.

Handel towarów kolonialnych

w dobrym położeniu, starej czę-
ści miasta Poznania jest z powodu
stosunków rodzinnych zaraz do
sprzedania, do objęcia potrzeba
2500 marek. Oferty uprasza do
eksped. Wielkop. pod nr. 2673.

Oberża

z zajazdem i piekarnią przy wpla-
cie 10 000 marek na sprzedaż.
Dzierżawa handlu kolon.
z wyszynkiem i winiarnią przy
wplacie 5000 mk. jest zaraz do
objęcia. Zgłosz. osob. u firmy:
P. Majewicz,
Gniezno, ulica Horna nr. 30.

Wszelkie gatunki budulec,

belkownia, deski, kan-
tówka, szalówka i laty
są każdego czasu do nabycia w
tartaku majątności Nekla. Przyj-
muje się także większe zamówie-
nia na żądanie kupującego. Zgło-
szenia proszę przysłać pod adr.:
Adamczewski, nadleśniczy
Rajmundowo, p. Nekla
(kr. Schroda).

Oberża

z 6 morg. dobrej roli, dobrze za-
prowadzona w mniejszym mieście
stacja kolei głównej, 2 i 3 cio-
rządnej kolejki, w rynku jest do
sprzedania. Egzystencja pewna.
Spieszne zgłoszenia postlagernd
L. 101 Oborniki (Obornik).

Folwark

mój 334 morgi powiat Wąbrzeski
(Briesen W. Pr.) Prusy Zachodn.

Folwark

mój 370 morg powiat Osterodki
Prusy Wschodnie, korzystnie do
nabycia. 2573

Z. Łaszewski,
Czarnków.

Karól Hartwig

ul. Kolomba 15/20
Telefon No. 6, 25, 570

szybka i najtańsza

odstawa wszelkiego

materjału opalo-

wego każdej ilości

bez opłaty w dom.

Żaluzye Rolosy

Aleks. Budziński
Poznań, Schützenstr. 2.
Cenniki darmo i franko.

Kilkakanap

szezlągów, garnitur i
parę łóżek orzechowych
mam niżej wartości do
oddania.
Przeróbki starych kanap, mate-
racy etc. rzetelnie i po rzeczywiste
niskich cenach.

ORWAT

ulica Długa 12 pr. na lewo.
Stare kanapy przyjm. na wymianę.

Katolickie Tow. Robo-
tników Polskich na Wil-
dzie urządzi w święto
Wniebowstąpienia Pań-
skiego w czwartek dnia
28 maja 2705

zabawę latową

włogrodzie **St. Domingo** przy
drodże dębickiej. Bliższe szcze-
góły podadzą afisze. Wszystkich
życzliwych towarzystwu zaprasza
Zarząd.

Subhasta

przez sąd w Namysławie bę-
dzie licytowane na dniu 25-go
czerwca 08 przed połu-
dnem o godz. 10-tej 2713

posiadłość nr. 3 i 47

w Wilkau (stacja kolejowa)
353266 hekt. najlepszej ziemi i łąk
— czysty sysk gruntowy 26506
talarów. — Podatek budyn. i do-
chód 396 mk. — Pożyczka land-
szaftowa 26200 mk — z budynk.
oraz żywym i martwym inwentarz.

Gospodarstwo 30 mg. zie-
mi pszennej z inwent. przy wpl.
5000 mk. — **Gospod.** 60 mg.
ziemia pszena przy szosie i sta-
cyi kolej., do Gniezna 20 minut
odległość, przy wpl. 6—10,000 mk.
— **Gospod.** 100 mg. ziemia
pszena, pod Gniezdem, przy wpl.
18,000 mk. — **Kamien.** nowa,
2-piętr., przy wpl. 4000 mk. ko-
rzystnie do nab. **P. Majewicz,**
Gniezno, ul. Horna nr. 30.

2 rolwagi

na 20 i 30 ctn. dla gospodarza,
ogrodowego, lub handlu mleka są
tanie na sprzedaż. 2605

Fr. Kube, Poznań, Jerzyce
ul. Poznańska nr. 3.

2 łóżka 7 materacami

tanie do sprzedania. 2715
ul. Golebia 36 I p.

Miejsce 2710

strzelca

na rogacze w Domini **Isabelli**
pod Witosławiem

już zajęte.

SIKORA.

Zdolny 2660

pomocnik

ogrodniczy, wydoskonalony
w szkołkach owocowych, potrze-
bny jest od 1-go czerwca lub 15
do prowadzenia samodzielnie han-
dlowych szkółek. Bliższych in-
formacji udzieli:
J. Nowacki,
Tarce p. Jarocin.

Poszukuję od 15-go czerwca
lub od 1-go lipca do mej desty-
lacji i handlu towarów koloni-
alnych **biegłej** 2661

sprzedawaczki

S. Joachimczyk,
Żerków.

Potrzebny od 1-go czerwca br.
młody 2612

pomocnik

obeznany z wiejską klientelą, do-
bry ekspedient, lub **uczeń**, z
odpowiednim wykształceniem do
składu bławatów.
J. Giałczewski,
Wronki.

Poszukuję od 1. 7. b. r. bie-
głą, sumienną

buchalterkę

obeznana dostatecznie z kores-
pondencją, podwójną książko-
wością itp. w języku polskim i
niemieckim, która samodzielnie
podoła załatwić wszelkie odpo-
wiednie sprawy. Oferty wraz z
dołącz. kop. świad., fotogr., pod.
pensji przy wolnym utrzymaniu
upraszamy pod adr.: 2667

A. Chmielecki,
Pr. Starogard, (Pr. Stargard).

Do mego składu żelaza i arty-
kułów budowlanych poszukuję
młodszego 2618

pomocnika

i **uczni.**

Zgłoszenia proszę przysłać pod
adresem:

Wiktor Lis, Kempno
(Kempen i. Posen.)

I W O N I C Z
Zakład zdrojowo-kąpielowy i klimatyczny
(stacja kolej. „Iwoniec” w Galicji).

Najsilniejsza **Szerawa słono jedowa-bromowa.**

Od dawna stwierdzona jej skuteczność we wszystkich po-
staciach zółzów (scrofuloza), w chorobach kości, jamy nosowej,
uszu, skóry i wogóle we wszystkich chorobach wymagających
przyspieszenia odnowy materji. Leczenie ortopedyczne i ma-
sazowe. Inhalatory systemu „Waldenburga” i systemu „Clara”.
Kąpiele w gorącym powietrzu systemu „Polana” tudzież sztuc-
czne kąpiele gazowe. Lekarze Zakładu: Docent dr. Antoni
Gabrysiewski ze Lwowa i dr. Julian Stanisławski z Krakowa,
tudzież 6 lekarzy wolno praktykujących.

W sezonie I-szym od 15 maja do 20 czerwca i w III-cim
od 20 sierpnia do końca września mieszkania znacznie tańsze.
Uwolnienia od taksy na podstawie świadectw ubóstwa udziela
się tylko w I. i III. sezonie. Urządzenia Zakładu wzorowe,
oświetlenie elektryczne, wodociągi, kaplica zakładowa w której
odprawia się codziennie Msza św.

Zamówienia na mieszkania, wodę mineralną, sól, łąg
i muł przyjmuje i wszelkich wyjaśnień udziela

Dyrekcja Zakładu zdrojowo-kąpielowego
w Iwoniecu. 2212

Wyskok karmelitański Amol

zadziwiający środek przeciw **reumatyzmowi, ischias,**
bólom głowy i zębów. 2285

Butelka 60 fenygów i 1 markę.

Amolersand Hamburg 21.

Do nabycia w wszystkich aptekach i lepszych drogerjach.

Zupełnie przewrotnie

tylko 35 fen.

Funt mydła Regera kosztuje

nia w gospodarstwie wyłącznie mydło **Regera**.
zadawanie. Prosimy nie zaniedbywać używa-
tagadnego tworzenia się piany nadzwyczajne
Pranie mydłem **Regera** sprawia z powodu
wania ciała, jakkolwiek kiedy był w uży-
wiedniejszą i najtańszą w swoim pięt-
zuy, ale jest także najczystszy, najdo-
ma nietylko osobliwy wpływ w czyszczeniu biel-
niemieckiego patentu parafinowego Nr. 155 108,
Regera. Mydło Regera, wyrabiane wedle
wieść od znanego, dobrego gatunku **mydła**
byłoby w dzisiejszych czasach u nas od-
powiednie.

Dostawców mleka

na najmniej 100 litrów dziennie, poszukuje się na
dłuższy kontrakt blisko rosyjskiej granicy. Kaucją stawia
się w pewnej wysokości. Punktualna zapłata. Oferty z po-
daniem ceny uprasza się pod **Lr. 296 Daube & Co.,**
Berlin C. 54, Rosenthalerstr. 49. 2680

Subjekta

dobrego ekspedienta potrzebuje
od 1-go czerwca do składu kolo-
nialnego, węgla i żelaza.

F. Kowalik,

Gąsawa. 2570

Śeśnik

kaw. z dobrymi świadectwami
potrzebny od 1. lipca lub 1. 10.
b. r. Zgłoszenia do **Domin.**
Mycielni p. Stawiszyn, Gub.
Kaliska. (Król. Polskie.) 2594

PANNA

z lepszym wykształceniem potrze-
bna od południa do dwójga dzie-
ci. Zgłoszenia przyjmują ekspe-
dycja Wielkop. pod nr. 2676.

PANNA

do sprzedaży ciast przyjm. od 1. 6.
Zgłosz. ul. Szeroka 15 I p. na 1.

Ucznia

z dobrymi wiadomościami szkol-
nymi przyjmie zaraz lub od 1-go
czerwca br. 2709

Tadeusz Majer

Drogeria pod Jeleniem

w Gnieźnie.

4 uczni

murarskich przyjmie zaraz
K. Mroczkiewicz,
budowniczy w Stęszewie. Skład
cementu, papy, smoły, dachówki
splisów, gwoździ oraz wszelkich
innych artykułów budowlanych
Interes załóż r. 1906. Telef. nr. 11.

Spółka stolarska tylko Poznań, Jezuicka 5
przy **Farze.** Tell. 207.

poleca

meble

i całkowite wyprawy
w wielkim wyborze po przystępnych
cenach i na dogodnych warunkach.